

IETS AANGAANDE DEN TOESTAND DER NIJVERHEID
TE UTRECHT IN HET JAAR 1778.

Bij eene aangename gewaarwording over den tegenwoordige bloei en welvaart onzer stad, kwam ons toevallig in handen de op den 4^{en} van Louwmaand in het jaar 1778 plegtig gehoudene redevoering, in de eerste vergadering des Oeconomischen Taks, door den Heer Griffier van den Heuvel en waarvan het volgende, betrekkelijk eenige vergelijking van den vroegeren met den toenmaligen toestand dezer stad, als ook de verdere daarbij gemaakte opmerkingen, door ons wel zijn waardig geacht nog eens in herinnering te worden gebracht.

» Ja”, zegt zijn Ed. » vergelijkt men den tegenwoordigen staat van onze stad met dien, waarin zij zich in het begin dezer eeuw bevond, gelijk oude waardige burgers mij verzekerd hebben hun levendig te geheugen, dan stelt men zekerlijk het verval naar hunne gedachten veel te gering, indien de vermindering van het getal der werkende gemeente binnen deze stad, zedert het begin der tegenwoordige Eeuw, bepaald wordt op *drie duizend* personen: immers, indien men het onderscheid der winsten, welke als toen door het gemeen verdiend werden,

in dat getal van 3000, op drie gulden wekelijks berekent. Ik wil hopen dat het zoo slecht met de goede Utrechtsche burgerij niet gesteld zij, en daarom liefst niets bepalen. Evenwel, om overtuigd te worden, wat onnoemelijk nadeel, zoodra het werk begint te verloopen, hierdoor aan eene maatschappij geschiedt, laten wij in het algemeen eens nagaan, wat verandering het ledig zitten, of minder verdienen van 3000 bevorens werkende leden in eene stad moet veroorzaken. Deze dagloonen à drie gulden per week, beloopt in het jaar eene somma van *viermaal honderd acht en zestig duizend gulden*; of wel de jaarlijkse rente, à $2\frac{1}{2}$ perCent, van *achttien millioenen en zeven honderd twintig duizend gulden*, zijn verloren, meer dan verloren, want nu dient er ten minste een kapitaal van *tien millioenen* te zijn om deze noodlijdende gemeente in hare armoede te doen leven, gevolgelijk een onderscheid van meer dan *acht en twintig millioenen in kapitaal*, welke zoodanige stad in haren waren rijkdom armer is geworden."

Men leere uit deze korte beschouwing het belang der weldadige nijverheid kennen, en gevoele de regtmatige dankbaarheid die wij verschuldigd zijn voor de voorregten en zegeningen welke deze stad in onze dagen in zeer vele opzigten, zoo blijkbaar mag ondervinden.
